

Retsudvalget
REU alm. del - Bilag 172
Offentligt

Til medlemmerne af Retsudvalget
Folketinget, Christiansborg
1240 København K

MODTAGET

- 8 DEC. 2008 13²⁵

Weidekampsgade 8
Postboks 470
0900 København C
Tlf. 70 11 45 45
Fax 33 30 42 22
E-mail: hkstat@hk.dk
www.hkstat.dk

8. december 2008

Den Centrale Indlevering

HK's forslag til løsninger på domstolenes ophobning af sager

Kære medlemmer af Retsudvalget,

Vi vedlægger hermed HK's forslag til løsninger på domstolenes ophobning af sager. Materialet er også udleveret personligt til Justitsminister Brian Mikkelsen.

HK har udarbejdet de vedlagte forslag sammen med HK's medlemmer og med opbakning fra f.eks. Dommerforeningen.

Vi har bud på løsninger til at aflaste dommerne for administrativt arbejde, så de får mere tid til at behandle og afgøre sager. Det handler om, at forenkle arbejdsgange, nytænke faggrænserne og frigøre dommerressourcer. F.eks. bruger dommerne i dag cirka halvdelen af deres tid på HK-arbejde.

På Politiets område var bl.a. Retsudvalget sammen med finansordførerne med at skabe en god løsning på politireformens store udfordringer og dermed tage hånd om borgernes mange bekymringer.

På domstolsområdet er der også behov for handling: HK mener ikke vi for alvor får hævlet puklerne og sagsbehandlingstiderne ned, uden at der gøres noget.

Og hvor længe rækker borgernes tålmodighed – det er vi også optaget af. F.eks. er sagsbehandlingstiderne ved domstolene vokset markant, og der er et efterslæb på mange tusinde sager. Antallet af verserende sager ved byretterne er steget med 48 procent på 2 år – og bunkerne vil nok også vokse når sagsbunken med de cirka 12.000 sager kommer fra Politiet.

Vores indgangsvinkel er grundlæggende konstruktiv og positiv. Lad os alle være en del af løsningen. Vi håber, at I tager godt imod kataloget!

Med venlig hilsen
HK/Stat Danmark

Hjørna Petersen
formand

FAKTA OM DOMSTOLENE

Opgaver for domstolene og for de administrative medarbejdere.

Domstolenes opgaver

Domstolene behandler civile sager og straffesager. Civile sager er sager, som anlægges ved domstolene for at få afgjort en uenighed mellem 2 parter.

Som eksempler på civile sager kan nævnes sager om mangler ved fast ejendom, opsigelse af en arbejdstager, boligretssager, ægteskabssager, faderskabssager og sager om adoption.

Straffesager er først og fremmest sager, hvor retten skal træffe beslutning, om en person skal straffes for en overtrædelse af loven.

Afgørelser, der træffes i forbindelse med politiets efterforskning, er også straffesager. Det kan fx være afgørelser om varetægtsfængsling, beslaglæggelse og ransagning.

Byretterne behandler ligeledes skiftesager, foged- og auktionssager. Tinglysning af dokumenter foregår også ved byretterne.

Danmarks Domstole består fra den 1. januar 2007 af Højesteret, to landsretter, Sø- og Handelsretten, Tinglysningensretten, 24 byretter, Retten på Færøerne, retterne i Grønland, Procesbevillingsnævnet, Den Særlige Klageret, Bibeskæftigelsesnævnet, Dommerudnævnelsesrådet og Domstolsstyrelsen.

Administrative opgaver

– hvad består de i?

De administrative medarbejdere ved domstolene er enten afdelingsledere, sagsbehandlere eller retssekretærer – eller de arbejder med økonomi og regnskab.

Afdelingslederen har personaleansvar og ansvar for at koordinere de administrative opgaver – og vedkommende samarbejder desuden med juristerne om tilrettelæggelse af store sager.

Herudover arbejder afdelingslederen med sagsbehandling.

Sagsbehandlerne og retssekretærerne har i en række tilfælde bemyndigelse til at forberede sagerne, træffe afgørelser og beramme møder helt frem til, at sagerne eventuelt skal behandles juridisk i retten. Fx kan de i faderskabssager foretage afhøringer og afsige anholdelsesbeslutning – og ved dødsboer kan de indhente oplysninger fra andre offentlige myndigheder samt beregne boafgifter og underskrive disse.

Sagsbehandlerne informerer og vejleder endvidere borgerne ved personlig henvendelse – enten telefonisk eller ved fremmøde.

Der skal nedsættes et visionsudvalg, som skal medvirke til at gøre byretterne til en attraktiv arbejdsplads.

HK foreslår endvidere, at der nedsættes et visionsudvalg, der skal drøfte de fremtidige opgaver og kompetencekrav for såvel de administrative sagsbehandlere som retssekretærer. Der er allerede et visionsudvalg for dommerfuldmægtige. Et resultat af visionsudvalget kunne med fordel være en beskrivelse af job- og kompetenceprofiler for fremtidens sagsbehandler og retssekretær.

Visionsudvalget for domstolsjurister er kommet frem til en række anbefalinger, der har fokus på domstolsjuristernes karrierestruktur/-forløb og understøttende videreuddannelse.

Hvis vi lader os inspirere af disse anbefalinger – og kobler med domstolens ønske om at være en attraktiv arbejdsplads – så kunne et visionsudvalg for sagsbehandlere og retssekretærer have til opgave at beskrive karriereforløb, der:

- Tiltrækker velkvalificerede administrative medarbejdere.

- Motiverer de administrative medarbejdere til livslang kompetenceudvikling.
- Motiverer de administrative medarbejdere til at tage ansvar, fx ansvar for nye opgaver og/eller ledelsesansvar.
- Gør det muligt og lettere for de administrative medarbejdere at gøre karriere på tværs af brancher (domstolene, advokatbranchen, anklagemyndigheden, ministerier, styrelser).

Endvidere kunne visionsudvalget for sagsbehandlere og retssekretærer have til opgave at beskrive kravene til en videreuddannelse, der støtter op om disse karriereforløb.

HK's rolle

HK deltager gerne aktivt i såvel arbejdsgruppen som visionsudvalget.

Herudover vil HK gerne formidle over for medlemmerne og omverdenen, at domstolene er en attraktiv arbejds-

plads – og HK vil gerne medvirke til, at domstolene fortsætter med at være en attraktiv arbejdsplads.

Dette forslag falder i tråd med domstolens målsætning om, at "Domstolene skal tilbyde attraktive arbejdspladser" (Domstolsstyrelsens årsberetning 2007). At være en attraktiv arbejdsplads er en vigtig forudsætning for, at domstolene kan fastholde og tiltrække det nødvendige personale.

HK kan tilbyde viden om seniorpolitiske muligheder, herunder hvilke muligheder der er for at opnå støtte til seniorpolitiske initiativer, der kan fastholde ældre medarbejdere. Fx er der i trepartsaftalen afsat 200 mio. kr. til seniorpolitiske initiativer for perioden 2008-2011.

Herudover kan HK tilbyde viden om mulighederne for at søge midler til innovationsprojekter og projekter om medarbejderdreven innovation (jf. trepartsaftalen).

Faggrænserne skal ændres, så HK'erne kan aflaste dommerne: "Rette medarbejder til rette opgave".

Opgaverne i domstolene skal helt konkret fordeles anderledes end i dag. Faggrænserne skal være mere flydende. Løsningen går ganske enkelt ud på, at man giver opgaverne til dem, som løser dem bedst, og som er uddannet til at løse dem. På den måde frigives både tid og energi, og på langt sigt vil hele systemet blive mere effektivt. Det er den rigtige måde at løse problemet på, mener HK.

Derfor skal de administrative sagsbehandlere og retssekretærer, det vil sige HK'erne, have de administrative opgaver tilbage fra dommerne, fx forberedelse af sagerne, berømmelse af retsmøder og selvstændig protokollering (modtage vidneforklaringer under retssager). Som det er i dag, varetager dommerne disse opgaver. Og det betyder, at dommerne bruger meget tid på rutinesager og når færre sager, end hvis disse opgaver lå hos de administrative medarbejdere.

Herudover kan de administrative sagsbehandlere og retssekretærer med fordel have ansvaret for følgende opgaver:

- Betjening af den nye teknologi i retssalen, fx videooptagelse og programmer med talegenkendelse.

- Vejledning af borgere ved småsager, bl.a. om regler og blanketter. Der er tale om en opgave, sagsbehandlerne allerede varetager i et vist omfang i dag, og hvor de fremover kan tage et større ansvar uden inddragelse af en jurist.
- Forberedelse og behandling af sager uden tvist, fx færdssager.

HK mener også, at det vil være hensigtsmæssigt at gøre servicen over for borgerne ens i alle byretter. Derfor skal der udarbejdes nogle arbejds-gange og målsætninger, som alle byretter benytter, og som vil betyde, at alle borgere, uanset hvor de bor, får den samme høje service.

Sådan er det ikke i dag, hvor de enkelte byretter servicerer meget forskelligt.

HK foreslår derfor, at der nedsættes en arbejdsgruppe, som skal vurdere, hvordan arbejds-gange ved domstolene kan forenkles, og hvordan arbejdsdelingen mellem de forskellige personalegrupper kan optimeres.

Resultatet kan med fordel være en beskrivelse af best practice for opgaveløsningen ved domstolene.

Kompetenceudvikling af de administrative sagsbehandlere og retssekretærer

De administrative sagsbehandlere og retssekretærer skal løbende kompetenceudvikles, så de er klædt på til at tage et større ansvar i opgaveløsningen og til at påtage sig helt nye opgaver.

Denne kompetenceudvikling skal tage afsæt i job- og kompetenceprofilerne for sagsbehandlere og retssekretærer.

Kompetenceudviklingen skal for den enkelte medarbejder understøttes gennem såvel deltagelse i efter- og videreuddannelse som gennem læring på jobbet, fx ved sidemandsoplæring.

Kompetenceudviklingen kan bl.a. omhandle referat- og notattekni-k, informations- og kommunikationsteknologi, sagsbehandlingsteknikker, juridiske emner og personlig udvikling.

HK's rolle

HK kan medvirke til at formidle nødvendigheden af kompetenceudvikling til de ansatte – og formidle om, hvilke relevante uddannelses-tilbud der findes.

Sådan mener HK, at der kan skaffes flere ressourcer og flere HK'ere.

Dommerne skal aflastes ved, at de administrative sagsbehandlere og retssekretærer overtager administrative opgaver, som dommerne har været nødt til at løse - fx forberedelse af sager og berømmelse af møder.

Det kræver dog, at domstolene tilføres flere ressourcer. En del af de nødvendige ressourcer kan skaffes ved at fastansætte de midlertidigt ansatte, der i dag er tilknyttet tinglysningen, så snart tinglysningen digitaliseres. Mange af disse vikarer har erfaring med andre domstolsopgaver end tinglysning.

Der er i dag ca. 200 midlertidigt ansatte tilknyttet tinglysningen. Mange er ansat til at løse tinglysningsopgaver, men der er også en del, der arbejder med andre opgaver - fx som afløsere for erfarne medarbejdere, der midlertidigt går ind og hjælper med at få tinglysningen til at fungere.

Tinglysningen er ved at blive grundigt reformeret. Tinglysningskontorerne ved de 24 byretter nedlægges, og al tinglysning samles ét sted ved en ny Tinglysningsret i Hobro. Det kan lade sig gøre, fordi al tinglysning fremover skal køre elektronisk.

Den øvelse skulle have været gennemført allerede, men er forsinket, fordi firmaet, som står for udviklingen af det nye system, har haft store problemer med at levere IT-systemet.

Ny deadline er i begyndelsen af september 2009.

Indtil videre arbejder der altså ca. 200 midlertidigt kontoransatte tilknyttet tinglysningen. Deres ansættelse ophører, når tinglysningsreformen efter planen er på plads næste år i september.

Domstolsstyrelsen vurderer, at der er behov for ekstra administrativt personale i størrelsesordenen 200 årsværk, hvis sagspukler og afgørelsestider ved domstolene skal bringes ned.

Det vil derfor være oplagt at tilbyde de 200 midlertidigt ansatte fast ansættelse ved domstolene.

De har allerede erfaring med domstolene og kender en række af sagsgangene indefra. De vil derfor relativt let kunne oplæres i nye funktioner.

Det vil heller ikke være nødvendigt at skulle ud at søge arbejdskraft udefra,

hvilket er en fordel, da der indtil videre ikke er ret mange ledige inden for kontorområdet.

Udgiften ved at fastansætte 200 kontoransatte vil beløbe sig til 65-70 millioner kroner.

Udgifter ud over løn til indretning af lokaler, PC'ere o.l. vil være små, da der er tale om stillinger, der allerede er midlertidigt besat.

Det skal tages i betragtning, at det kostede 850 millioner at rette op på politireformen.

Det er en forholdsvis lille udgift, der skal til for at få domstolsreformen for alvor på skinner.

Man er nødt til at se politi- og domstolsreformen i sammenhæng, for politi og domstole er som forbundne kar.

Når politiet kommer i omdrejninger, så vil domstolene få en stor pakke af straffesager afleveret ved porten, og skal den opgave løses, kræver det ekstra ressourcer.

Flere HK'ere vil betyde bedre service og nedsættelse af sagsbehandlingstiden.

Der er et stort problem i retssystemet. Medarbejderne er pressede, og sagsbunkerne hober sig op på bordene. Det er svært at nå at behandle alle sagerne, og de civile sager bliver ofte lagt til side til fordel for sager, hvor der er krav om, at tidsfristerne skal overholdes.

Samtidig bruger dommerne en stor del af deres tid på administration, modsat tidligere, og altså ikke på dommerarbejdet. Kun ca. halvdelen er egentligt dommerarbejde. jf. udtalelse fra Den Danske Dommerforenings formand Jørgen Lougart i Metro-Xpress den 9/10 2008 og Politiken den 15/11 2008. Ifølge Dommerforeningen er årsagen blandt andet, at der ikke er nok kontorpersonale, altså HK'ere.

Det betyder, at der er mindre tid til at fordybe sig i de enkelte sager, og det går ud over kvalitetskontrollen. Lige nu handler det mere om at overholde tidsfristerne i de enkelte sager, men indholdet er der ikke tid til at kigge på.

Det betyder ifølge Kate Kengen, formand for HK Danmarks Domstole, at mange sager ofte bliver forelagt en dommer flere gange end nødvendigt.

Hvis der var mere tid, ville en HK'er kunne foretage mange af de valg og administrative beslutninger, som der er i forbindelse med en sag, og gennemføre mange af de procedurer, som i dag betyder, at en dommer skal se sagen mange gange.

Det betyder endvidere, at det tager relativt lang tid at få en sag behandlet, og at borgernes og politikernes forventninger til domstolene ikke er indfriet.

Hvis der var flere HK'ere og mere tid til at varetage den administrative opgave, så ville det aflaste dommeren, som ville have mere tid til det egentlige dommerarbejde.

Samtidig er HK'erne i domstolene meget villige til at ændre deres arbejdsopgaver, men forudsætningen er, at der ansættes flere HK'ere end i dag.

Nu vil vi gerne være med til at løse problemerne i retssystemet, så de lange sagsbehandlingstider bliver forkortet, og servicen bliver bedre.

HK foreslår en række tiltag, som tilsammen vil betyde, at retssystemet vil blive mere effektivt, og de nuværende lange sagsbehandlingstider bliver bragt ned. Samtidig mener vi også, at det vil være muligt at give borgerne en bedre service, men det kræver følgende:

- Der skal være flere HK'ere i byretterne.
- Der skal tilføres flere ressourcer og HK'ere til domstolene.
- Faggrænserne skal ændres, så HK'erne kan aflaste dommerne.
- Der skal være et ens serviceniveau i alle byretter.
- Der skal være ens arbejdsgange i byretten.
- Der skal nedsættes et visionsudvalg, som skal medvirke til at gøre byretterne til en attraktiv arbejdsplads.

Nedenfor kan du læse, hvordan HK i praksis mener, det kan gennemføres, og hvad det kræver. Til sidst er der også et faktaark, som beskriver domstolenes organisering og arbejdsopgaver.

Flere HK'ere vil betyde bedre service og nedsættelse af sagsbehandlingstiden.

Der er et stort problem i retssystemet. Medarbejderne er pressede, og sagsbunkerne hober sig op på bordene. Det er svært at nå at behandle alle sagerne, og de civile sager bliver ofte lagt til side til fordel for sager, hvor der er krav om, at tidsfristerne skal overholdes.

Samtidig bruger dommerne en stor del af deres tid på administration, modsat tidligere, og altså ikke på dommerarbejdet. Kun ca. halvdelen er egentligt dommerarbejde, jf. udtalelse fra Den Danske Dommerforenings formand Jørgen Lougart i Metro-Xpress den 9/10 2008 og Politiken den 15/11 2008. Ifølge Dommerforeningen er årsagen blandt andet, at der ikke er nok kontorpersonale, altså HK'ere.

Det betyder, at der er mindre tid til at fordybe sig i de enkelte sager, og det går ud over kvalitetskontrollen. Lige nu handler det mere om at overholde tidsfristerne i de enkelte sager, men indholdet er der ikke tid til at kigge på.

Det betyder ifølge Kate Kengen, formand for HK Danmarks Domstole, at mange sager ofte bliver forelagt en dommer flere gange end nødvendigt.

Hvis der var mere tid, ville en HK'er kunne foretage mange af de valg og administrative beslutninger, som der er i forbindelse med en sag, og gennemføre mange af de procedurer, som i dag betyder, at en dommer skal se sagen mange gange.

Det betyder endvidere, at det tager relativt lang tid at få en sag behandlet, og at borgernes og politikernes forventninger til domstolene ikke er indfriet.

Hvis der var flere HK'ere og mere tid til at varetage den administrative opgave, så ville det aflaste dommeren, som ville have mere tid til det egentlige dommerarbejde.

Samtidig er HK'erne i domstolene meget villige til at ændre deres arbejdsopgaver, men forudsætningen er, at der ansættes flere HK'ere end i dag.